

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm VIII. Si qui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

progressu, quod iudex sine testium eorum, quibus defectus obijcitur depositionibus, ex aliis probationibus sententiam ferre possit, ut supervacaneum sit, de eorum habilitate disputare.

Sed limitari debet, nisi sit præsumptio contra testes, vel si defectus notorius sit, vel in continenti probari queat, ut Bartolus docet & Farinac. q. 62. n. 357. 362. & est casus nostri capituli.

Denique si obijciatur excommunicatio, ob quam testis vitandus sit, ut notat Farin. n. 361.

10 Not. VI. Si iudicis sententia vel contractus à Superiore confirmetur in formâ cōmuni seu ordinariâ, & postea reperiat, sententiam aut contractum irritum fuisse, tunc etiam confirmatio nullius roboris erit, uti etiam colligitur ex c. Bona. de confirm. utili & o. Quia. juncta gl. verb. Communi. de concessione Præbende. Ratio est, quia quod non subsistit, non solet confirmari, cum confirmatio supponat esse, & sententia aut cōtractus est fundamentum confirmationis, quare si sententia nulla sit, aut contractus irritus, etiam confirmatio irrita erit.

CAPITVLVM VIII.

Si qui.

PARAPHRASIS.

Si testes valetudinarij sint, aut senes, aut infirmi, aut paupertate pressi, ut ad iudicem accedere non possint, tunc iudex personas discretas ac peritas mittere debet ad illorum domos, ut examinentur.

SUMMARIVM.

1. Productio testium coram iudice fieri debet; si tamen sint persona egregia, vel alie rationabiliter impedita, v. g. valetudine, ad eas examinandas mitti debent persona idonea & discreta.
 2. Nomine egregiarum personarum qui comprehendantur.
 3. In criminalibus causis, & civilibus arduis egregia persona in presentia iudicis testari debent.
 4. Alias illa fruuntur suo privilegio, neque ei renuntiare possunt.
- 1 Not. vn. Iudex Notarium aliâsve personas idoneas mittere debet ad domum

testium, qui commodè venire non possunt ad iudicii locum.

Pro intellectu adverte; non excipi omnes valetudinarios, senes aut pauperes, sed eos tantum qui iudicis presentie se facile nō possunt sistere propter virium imbecillitatē, aut quia cum honestæ personæ sint, non sine dedecore suo venire possunt, quare propter similitudinē rationis, hæc constitutio ad omnes personas rationabiliter impeditas extendi debet teste Bartolo in auth. *Apud eloquentissimū. C. de fide instrū. n. 11. Io. Andr. hic. n. 1.*

Consentit lex 15. ff. de rebus creditis. ad personas egregias, eosq; qui valetudine impediuntur, domū mitti oportet ad jurandū. Nomine personarū egregiarum cōprehenduntur Episcopi, *auth. sed iudex, de Episcopis.* personæ illustres teste Felino *hic. n. 6.* & Doctores iuxta l. Medicos. 5. C. de Professorib. lib. 10. & docet gl. in cit. l. Ad personas. 5. Milites quoque, seu Equestres persone, uti docet *Iason in eadem lege. n. 1. Farinac. q. 77. n. 223.*

Adverte 2. quod dictum est de personis egregiis, locum non habet in causis criminalibus aut civilibus arduis v. g. matrimonialibus, cum enim testimonia in presentia iudicis recipienda sint. *cit. auth. Apud eloquentissimū. c. 2. juncta gl. verb. Iure prohib. de iudicis in 6.* magis decet, ut personæ etiam egregiæ ad iudicem vadant, quàm ut iudex ad ipsas, uti ex communi hic *Abbas n. 1. Felinus n. 2.* Quod verò attinet ad infirmos & aliter impeditos, ad hos iudex accedere debet pro testimoniis recipendis, aut si eum non deceat ob dignitatem, tum demum Notarium, aliâsve peritos mittere debet, uti Farinacius docet, *cit. q. 77. n. 276.*

Quæres num personæ egregiæ privilegio huic renuntiare possint, & iudici se sistere ad testificandum. Resp. absolutè non possunt renuntiare, ita ut privilegium amittant; cum non personæ, sed dignitati concessum sit, ut notavit gl. in cit. l. Ad personas. Potest tamen persona egregia semel, iterum, aut sæpius nō tanquam ad id teneatur, sed ex liberâ voluntate se sistere iudici, cum id prohibitum non reperiat, quomodo Clericis prohibitum est, ne coram iudice seculari se sistant.

k k 2

CAP,